

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Посебно одељење
Кж1-По2 5/25
16.5.2025. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија Растка Поповића, председника већа, Оливере Анђелковић, др Миодрага Мајића, Душана Агатоновића и Раше Јанковића, чланова већа, уз учешће вишег саветника Мирјане Јанковић Недић, записничара, у кривичном поступку против **окривљеног АА**, због кривичног дела организовање и подстицање на вршење геноцида и ратних злочина из члана 375 став 4 у вези са ставом 2 у вези са ставом 1 Кривичног законика, одлучујући о жалбама браниоца окривљеног АА, адвоката Ахмеда Делимеђца и заједничкој жалби бранилаца, адвоката Сеада Спаховића и адвоката Исе Спаховића, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине К.По2.бр.9/24 од 28.02.2025. године, у седници већа одржаној дана 14.05.2025. године, а након већања и гласања, дана 16.5.2025. године, једногласно је донео

РЕШЕЊЕ

Усвајањем заједничке жалбе бранилаца окривљеног АА, адвоката Сеада Спаховића и адвоката Исе Спаховића и жалбе браниоца окривљеног, адвоката Ахмеда Делимеђца, УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине К.По2.бр.9/24 од 28.02.2025. године и списи предмета враћају првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине К.По2.бр.9/24 од 28.02.2025. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела организовање и подстицање на вршење геноцида и ратних злочина из члана 375 став 4 у вези са ставом 2 у вези са ставом 1 КЗ, за које је применом наведеног законског прописа и одредби члана 4, 42, 45, 54 и 63 КЗ осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године у коју му се урачунава време проведено у притвору по решењу судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине Кпп.По2.бр.5/24 од 03.06.2024. године, који му се рачуна од 01.06.2024. године, када је лишен слободе, па надаље, до упућивања окривљеног у завод за извршење кривичних санкција. Истом пресудом, а на основу одредбе члана 258 став 4 ЗКП, оштећени су ради остваривања

имовинскоправног захтева упућени на парнични поступак. Окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка, те је одређено да ће о истима бити одлучено накнадно посебним решењем, као и да плати паушал суду у износу од 50.000,00 динара, у року од 15 дана од правноснажности пресуде.

Против наведене пресуде жалбе су изјавили:

-браниоци окривљеног АА, адвокат Сеад Спаховић и адвокат Иса Спаховић, због битних повреда одредаба кривичног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, с предлогом да Апелациони суд у Београду преиначи побијану пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе, истовремено захтевајући да заједно са окривљеним буду обавештени о седници већа другостепеног суда и

-бранилац окривљеног АА, адвокат Ахмед Делимеђац, због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, с предлогом да Апелациони суд у Београду усвоји жалбу и преиначи побијану пресуду, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, истовремено захтевајући да буде обавештен о седници већа другостепеног суда.

Јавни тужилац Јавног тужилаштва за ратне злочине поднео је одговор на жалбе бранилаца окривљеног, с предлогом да се жалбе бранилаца одбију као неосноване, а исто је предложио и у поднеску Ктж.бр.5/25 од 11.04.2025. године.

Апелациони суд у Београду одржао је седницу већа у смислу одредбе члана 447 став 2 ЗКП у присуству јавног тужиоца Јавног тужилаштва за ратне злочине Снежане Павловић Пејић, бранилаца окривљеног АА, адвоката Сеада Спаховића, адвоката Исе Спаховића и адвоката Ахмеда Делимеђца, а у одсуству окривљеног АА, који на седницу већа није позван, сходно одредби члана 447 став 4 ЗКП, јер његово присуство не би било од користи за разјашњење ствари, те је, размотривши списе предмета заједно са побијаном пресудом коју је испитао у смислу одредбе члана 451 став 1 ЗКП, па је по оцени жалбених навода и предлога, нашао:

- жалбе су основане.

Наиме, првостепеном пресудом окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела организовање и подстицање на извршење геноцида и ратних злочина из члана 375 став 4 у вези са ставом 2 у вези са ставом 1 КЗ, зато што је дана 19.06.1999. године, на магистралном путу Приштина-Гњилане, на раскрсници пута за Ново брдо, у селу Лабљане, за време међународног оружаног сукоба, између оружаних снага Савезне Републике Југославије – Војске Југославије и полицијских снага Републике Србије, са једне стране и војног савеза НАТО, са друге стране, који је започео 24.03.1999. године, а окончао се повлачењем оружаних СРЈ – Војске Југославије и полицијских снага Републике Србије из АП Косово и Метохија 20.06.1999. године и истовременог немеђународног оружаног сукоба оружаних снага СРЈ – Војске Југославије и полицијских снага Републике Србије, са једне стране и организоване наоружане формације припадника албанске националне мањине за АП Косово и Метохија, тзв. “Ослободилачка Војска Косово” (ОВК), са друге стране, који је започео фебруара 1998. године и окончао се разоружањем припадника тзв. “ОВК”, крајем децембра 1999. године, заједно са другим НН лицима у оквиру тзв. “ОВК”, а по претходном договору, постао припадник организоване групе, ради вршења кривичног дела ратни злочин против

цивилног становништва из члана 372 став 1 КЗ, на подручју села Лабљане, Сливово и околних села, примењивањем мера застрашивања и терора са главним циљем ширења страха међу цивилним становништвом српске националности и узимања талаца, која група је била сачињена од десетак припадника, тако што је наведеног дана на раскрсници код села Лабљане, блокирала пут и формирала пункт на коме су заустављени цивили српске националности из околних села који су се, напуштајући своје домове услед страха од напада тзв. “ОВК”, кретали ка Гњилану ради расељења на територију централне Србије, па су наоружани аутоматским оружјем присилно заустављали цивилна возила из колоне, примењујући силу изводили цивиле из возила обарајући их на земљу и застрашујући их пуцајући, те су присилно зауставили теретно возило марке “Ман” у којем су се налазили оштећени цивили ББ, ВВ и ГГ који је и управљао камионом натовареним стварима и покућством породица ... и ..., крећући се из села Сливово ка централној Србији, те су оштећеног ББ узели за таоца, који је наведеним камионом одвежен у логор у Качикол ради размене, након чега се оштећеним цивилима губи сваки траг.

Основано се изјављеним жалбама побија првостепена пресуда због битних повреда одредаба кривичног поступка, с обзиром да је, и по оцени Апелационог суда у Београду изрека пресуде неразумљива, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438 став 1 тачка 11 ЗКП, јер у чињеничном опису нису наведене околности које чине обележја предметног кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим, а које се односе на формирање групе организоване ради вршења кривичних дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 372 став 1 КЗ, нити је описано постојање претходног договора о формирању ове групе, чији припадник је, према изреци пресуде, заједно са другим НН лицима у оквиру тзв. “ОВК”, постао окривљени АА.

Организовање групе ради вршења наведеног кривичног дела је свака делатност којом се ствара група лица са циљем да врши предметно кривично дело и може се састојати у разним активностима управљеним на стварање групе и услова за њено деловање. Појам групе треба схватити у смислу члана 112 став 22 КЗ, односно да група представља најмање три лица повезаних ради трајног или повремениог вршења кривичних дела која не мора да има дефинисане улоге својих чланова, континуитет чланства или развијену структуру, с тим да је група формирана ради вршења кривичних дела из става 1 члана 375 КЗ, у које спада и кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 372 став 1 КЗ, које се окривљеном ставља на терет. Организовање групе може се састојати у врбовању припадника групе, набављању оружја или оруђа за вршење ратних злочина или других средстава неопходних за рад групе, припремању плана деловања групе, окупљању припадника групе на одређеном простору и слично. Приступање групи за вршење кривичног дела ратни злочин, представља само постајање припадником групе, прихватање да се у њеном саставу врши то дело, што се може учинити изричитом изјавом али и на фактички начин, тј. понашањем из кога несумњиво произлази свест и воља учиниоца о припадности истој.

Међутим, у изреци побијане пресуде обележја кривичног дела организовање и подстицање на извршење геноцида и ратних злочина из члана 375 став 4 у вези са ставом 2 у вези са ставом 1 КЗ, за које је окривљени оглашен кривим, нису конкретизована кроз наведене чињенице, већ су само наведени законски елементи овог кривичног дела, тако да се из изреке, па ни из образложења, не види ко и на који начин је групу организовао, осим што се наводи да је окривљени АА по претходном договору постао припадник

групе заједно са другим НН лицима у оквиру тзв. “ОВК”, ради вршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 372 став 1 КЗ, што изреку чини неразумљивом.

Надаље се у изјављеним жалбама основано указује да наведене чињенице нису ни утврђиване од стране првостепеног суда, већ да се суд искључиво бавио утврђивањем да ли је окривљени дана 19.06.1999. године био присутан на месту где су према напред наведеним оштећенима предузимане инкриминисане радње описане у изреци пресуде, због чега се за сада не може прихватити закључак првостепеног суда да је из изведених доказа поуздано утврђено да је окривљени заједно са другим НН лицима у оквиру тзв. “ОВК” а по претходном договору постао припадник групе организоване ради вршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 372 став 1 КЗ, на подручју села Лабљане, будући да је побијана пресуда донета и уз битну повреду из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП.

У заједничкој жалби бранилаца окривљеног, адвоката Сеада Спаховића и адвоката Исе Спаховића, основано се указује да суд интерпретира исказе сведока приписујући им смисао који они немају, а с тим у вези, жалбом браниоца окривљеног, адвоката Ахмеда Делимеђца, оспорава се оцена исказа сведока из којих је првостепени суд утврдио присуство окривљеног наведеног дана у селу Лабљане заједно са осталим припадницима групе Албанаца који су били у униформи тзв. “ОВК”, када су се одиграли инкриминисани догађаји, наводећи да у погледу ове чињенице постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде и садржине записника о исказима датим у поступку, чиме је учињена претходно наведена битна повреда одредаба кривичног поступка.

Наиме, првостепени суд на страни 37 пресуде, образлажући став да је окривљени АА био са групом наоружаних Албанаца, наводи да је сведоку ДД и сведоку ЂЂ, сада покојни ЕЕ испричао да је окривљени био са овом групом Албанаца, иако се у исказу сведока ДД нигде не спомиње да је ЕЕ испричао да је окривљени био са групом Албанаца, нигде се не спомиње окривљени, нити његово име. Сведок ДД у свом исказу који је интерпретиран на странама 19, 20, 21 и 22 образложења пресуде то не наводи. Надаље се у жалби браниоца окривљеног, адвоката Ахмеда Делимеђца основано указује да ни из исказа сведока ЖЖ, који је интерпретиран на страни 26 и 27 пресуде, не произлази закључак суда да је сведоку мајка ... испричала да је окривљени био на пункту са групом Албанаца, већ да му је мајка рекла да је био “...” са синовима, да их он (сведок) можда зна из виђења, с тим што не може да наведе њихова имена “...” синова, а да ни његова мајка не може да се сети.

Такође се основано у жалби овог браниоца указује да су нејасни разлози првостепеног суда из којих је на основу одредбе члана 15 став 4 ЗКП одредио да се поново испитају сведоци ЗЗ, ИИ и ЖЖ, са образложењем да су докази који су на сагласан предлог странака изведени према оцени суда противречни и нејасни, због чега је суд нашао да је неопходно да се предмет доказивања свестрано расправи, док из садржине транскрипта са главног претреса од 11.02.2025. године, произлази да је првостепени суд одредио поновно испитивање наведених сведока ради провере алибија окривљеног који је тврдио да у спорном периоду није био на Косову.

Такође се основано у жалби наведеног браниоца наводи да је првостепени суд, образлажући одлуку зашто је одбијен предлог одбране да се из списка предмета, као

незаконит, издвоји записник од 07.10.2024. године о испитивању сведока ЂЂ пред надлежним органом Краљевине Норвешке по замолници за пружање међународне правне помоћи, дао нејасне разлоге, наводећи да је испитивање сведока у свему предузето у складу са законом, будући да је јавни тужилац због околности које је навео у службеној белешци од 29.08.2024. године оценио да присуство бранилаца може утицати на сведока, па је на основу овлашћења из члана 300 став 2 ЗКП сведок испитан и без позивања бранилаца.

Међутим, по оцени другостепеног суда, наведена одредба је погрешно примењена, јер је сведок ЂЂ дао исказ у истрази пред јавним тужиоцем Јавног тужилаштва за ратне злочине, дана 31.7.2024. године, у присуству браниоца, адвоката Ненада Тасића, по заменичком пуномоћју адвоката Ахмеда Делимећца, што значи да код сведока није постојао страх за своју безбедност, а наведена одредба је уведена како би се у пракси спречиле познате ситуације у којима су сведоци одбијали да дају своје исказе у присуству окривљеног и његовог браниоца, што овде није случај. Самим тим позивањем на наведену одредбу не би смело да се ускраћује одбрани присуство испитивању сведока, те су нејасни разлози првостепеног суда којима се руководио приликом одбијања предлога одбране за издвајање из списка предмета наведеног записника. Ово тим пре што се околности које су наведене у службеној белешци, а на коју се првостепени суд позива, уопште не односе на могућност утицаја браниоца на сведока, већ је у истој наведено да би присуство браниоца могло утицати на поступке локалних власти према локалним Србима, а тиме и на процену сведока ЂЂ у којој мери и како ће да сведочи.

Имајући на уму да је првостепена пресуда донета уз наведене битне повреде одредаба кривичног поступка, то је иста усвајањем жалби бранилаца окривљеног морала бити укинута и списи предмета враћени првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити повреде на које је указано овим решењем, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће након детаљне оцене изведених доказа, како појединачно, тако и у међусобној повезаности и у склопу одбране окривљеног, дати довољне, јасне, непротивречне и аргументоване разлоге у односу на сваки од битних елемената кривичног дела за које се окривљени терети, при чему ће посебно имати у виду напред изнете наводе којима је указано на неопходност конкретизације околности које чине обележја предметног кривичног дела које се пре свега односе на формирање групе организоване ради вршења кривичних дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 372 став 1 КЗ на подручју села Лабљане, Слиново и околних села, те да је окривљени, заједно са другим НН лицима у оквиру тзв. "ОВК" по претходном договору постао припадник такве групе, са главним циљем ширења страха међу цивилним становништвом српске националности и узимања талаца, на начин описан у предметној оптужници те ће за своја чињенична утврђења дати уверљиве и аргументоване разлоге, као и разлоге којима се руководио приликом решавања правних питања. Такође ће имати у виду и остале жалбене наведе бранилаца окривљених, који овде нису посебно образлагани, с обзиром на разлоге укидања пресуде.

Сходно наведеном, а на основу одредбе члана 458 ЗКП Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине одлучио је као у изреци решења.

Записничар-саветник

Председник већа-судија

Мирјана Јанковић Недић,с.р.

Растко Поповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић